

RYTINIO OŽIARŪČIO (*GALEGA ORIENTALIS* LAM.) IR TRADICINIŲ PAŠARINIŲ ŽOLIŲ PANAUDOJIMAS PAŠARUI EKOLOGINIAME ŪKYJE

Ligita Baležentienė, Vidmantas Spruogis

Aleksandro Stulginskio universitetas

Studentų g. 11, LT-53361 Akademija, Kauno r. tel. (8~37) 75 22 02; el. paštas: ligita.balezentiene@asu.lt

Santrauka. Šviežia rytinio ožiarūčio masė yra baltyminga ir turi bioaktyvių medžiagų (vitaminų, ypač C, karotino ir mineralų), todėl yra didelės pašarinės vertės. Be to, rytinis ožiarūtis išaugina didelį derlių (60–70 t ha⁻¹ šviežios masės, 15 t ha⁻¹ šieno ir 12 t ha⁻¹ sausųjų medžiagų) nenaudojant mineralinių trąšų, todėl biomasė yra ekologiškai saugi.

Pagrindinis šios studijos tikslas buvo įvertinti ožiarūčio cheminę sudėtį, ėdamumą ir efektyvumą galvijų gyvojo priesvorio didėjimui šeriant tvarte ar ganant. Šėrimo ir ganymo bandymai atlikti ekologiniame ūkyje 2008–2009 metais. Agrocheminės motiejuko, raudonojo dobilo ir ožiarūčio analizės atliktos Lietuvos žemės ūkio universiteto Agrochemijos laboratorijoje.

Rytinio ožiarūčio biomasės cheminė sudėtis ir apykaitos energija (9,6 MJ kg⁻¹) buvo geresnė, negu tradicinių pašarinių žolių, būtent motiejuko (8,1 MJ kg⁻¹) ir raudonojo dobilo (9,3 MJ kg⁻¹). Be to, šviežia ožiarūčio masė ir šienas yra tinkami šerti dėl gero ėdamumo (4–5 balai). Ožiarūtis papildė gyvulių racioną baltymais (223,2 g kg⁻¹), vitaminais bei Ca (12,41 g kg⁻¹), Mg (3,62 g kg⁻¹), Fe (80 mg kg⁻¹) ir Cu (8,0 mg kg⁻¹). Taigi ožiarūtis pagerina gyvulių pašarų vertę, padidina suvartojimą. Ganomų ir tvarte šeriamų telyčių paros prieaugis buvo 634 ir 863 g, o vidutiniškai padidėjo 70 ir 61 g palyginti su telyčiomis, ėdusiomis kultūrinės pievos žolę.

Raktažodžiai: ekologija, *Galega*, produktyvumas, pašarinė vertė, ėdamumas, telyčios, svorio prieaugis.